

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Erik Görner
Článok / Article: Recenzia na knihu: Fenomén Trump - poslední vzpoura bílých mužů
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

GÖRNER, E. 2017. Recenzia na knihu: Fenomén Trump - poslední vzpoura bílých mužů. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 20, č. 1, 2017. ISSN 1335 – 2741, s.157-160. Dostupné na internete:
<<http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/archiv-vydani/2017/1-2017/erik-gorner.html>>.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

RECENZIA NA KNIHU: FENOMÉN TRUMP - POSLEDNÍ VZPOURA BÍLÝCH MUŽŮ

BOOK REVIEW: TRUMP PHENOMENA - THE LAST REVOLT OF WHITE MEN

Erik Görner*

KLVAŇA, T. 2016. *Fenomén Trump - Poslední vzpoura bílých mužů*. Pejdlova Rosička: Nakladatelství Pejdlova Rosička, 2016. 237 s. ISBN 978-80-905720-8-9.

Svet aj v súčasnom období stále prechádza dlhodobým procesom globalizácie. Výrazným sprievodným znakom tohto obdobia je interdependencia jednotlivých sfér spoločenského života. Nie je možné nájsť presné deliace línie medzi sférou ekonomickou, politickou či kultúrnou. Sprievodným javom globalizácie je nástup informačnej éry. Obrovským prínosom je rýchle šírenie informácií. Prístup k informáciám má takmer každý. Nielenže má väčšina ľudí k informáciám prístup, ale tiež môže informácie šíriť. Obrovský informačný boom so sebou prináša veľké riziko. Informácie môžu byť (a často aj sú) polopravdami, alebo reprezentujú zdeformovaný, skreslený, či častokrát úplne nepravdivý obraz reality.

V súvislosti so spomenutým opisom sveta sa často hovorí o postfaktuálnej dobe, kde sa s informáciami narába takým spôsobom, aby vyhovovali tomu, kto ich podáva. Zdanlivú voľnosť v nakladaní s informáciami čoraz častejšie využívajú takzvaní „neštandardní politici.“ **Tomáš Klvaňa** sa v knihe *Fenomén Trump - Poslední vzpoura bílých mužů* snaží popísať takúto realitu na príklade vzostupu **Donalda Trumpa** v posledných prezidentských voľbách v Spojených štátoch amerických (odohrali sa 8. 11. 2016). Kniha bola vydaná ešte pred výhrou **Donalda Trumpa** vo voľbách a nesnaží sa predpovedať, či vyhrá alebo nie. Je skôr manuálom k pochopeniu rýchleho rastu jeho voličskej základne

* Mgr. Erik Görner pôsobí ako interný doktorand na Katedre bezpečnostných štúdií, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Kuzmányho 1, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika, e-mail: erik.gorner@umb.sk.

a k jeho úspechom, ktoré, ako už teraz vieme, viedli k jeho zvoleniu.

Tomáš Klvaňa sám v Spojených štátoch niekoľko rokov žil a prednášal. V súčasnosti je prednášajúcim na New York University v Prahe v oblasti manažmentu biznisu a v oblasti médií a komunikácie. Tiež pracoval ako manažér v neziskovej sfére. V rámci aktivít sa zaslúžil o vybudovanie Aspen Institute v Prahe, v rámci ktorého istý čas pôsobil ako viceprezident. Zastával miesto hovorca a poradcu prezidenta Českej republiky Václava Klauza a tiež bol splnomocnencom vlády pre komunikáciu programu raketovej obrany. Autor knihy pracoval ako novinár (Hospodářské noviny, Mladá fronta Dnes, Rádio Svobodná Evropa, Studentské listy). Má doktorát v oblasti teórie komunikácie z Minesotskej Univerzity. V roku 2003 dostal Shorenstein Fellowship na JFK School of Government Harvardskej univerzity v Spojených štátoch. Okrem recenzovanej knihy v minulosti napísal aj román Marina - Ruský príbeh.

Knihy sa skladá z úvodu, siedmich kapitol a záveru. Úvodom autor hovorí, že kniha nie je žiadnou biografiou **Donalda Trumpa**. Skôr je prezentovaná ako knižná esej, v ktorej sa snaží len vysvetliť, prečo sa fenomén **Trump** objavil. Kniha je písaná ako akási reakcia útoku na základné hodnoty západnej civilizácie: tolerantnosť a slobodu. Slovanmi autora: „*A hlavne som sa v tejto knihe pokúšal o niečo, čo sa v poslednej dobe robí veľmi ťažko, osloviť názorových odporcov.*“ (s. 10)

Prvá kapitola nesie názov Šest chodníků na měsíc. Najzaujímavejšou myšlienkou podanou v tejto kapitole je, že v dnešnej dobe sociálnych médií je veľmi dôležité prilákať pozornosť. **Trump** pracoval na imidži celebrity už od osemdesiatych rokov. Bol na očiach a na očiach aj zostal. Vie si vytvoriť a udržať svoje publikum, čo je v dnešnej dobe nesmierne dôležité. Dôkazom je aj jeho kampaň, na ktorú v pomere k tomu, aký je bohatý, nemusel minúť veľa peňazí. Mediá mu dali priestor, lebo zvyšoval sledovanosť.

Zelená řeka je názov druhej kapitoly. Hovorí o problémoch Ameriky, ako sú napríklad chudobné štvrte. Spomína, akú úlohu zohráva politická korektnosť a to, ako sa firmy a manažéri musia prispôsobovať tlaku spotrebiteľov a klientov. Názov kapitoly je paralelou k tomu, že keď sa na deň svätého Patrika farbí rieka Chicago na zeleno, je samozrejmosťou, že sa musí farbiť ekologickými farbami. Autor vyjadruje, že nerešpektovanie názoru spoločnosti môže mať neprijemné dopady.

Nasledujúca kapitola Cikánský Barron hovorí o tom, že žurnalistika nie je verným obrazom reality. Zveličuje, aby príbehy boli atraktívnejšie. Je ale otázne do akej miery si to môže dovoliť, aby informácie neboli príliš deformované.

Hovorí tiež o autenticite. Píše, že vyjadrovanie **Trumpa** je skôr nedospelé. Podľa autora s dospelosťou prichádza aj kontrola, ktorá by sa mala prejavovať predovšetkým pri komunikácii s verejnosťou.

Štvrtú kapitolu autor pomenoval Springsteenův efekt. Autor píše, že biela časť populácie, vysokoškolsky vzdelaná, v strednom veku a s dobrým platom reaguje zle na zmeny, ktoré so sebou prináša globalizácia. Cítia, že prichádzajú o svoju nadradenú pozíciu v spoločnosti. Toho sa samozrejme boja a preto sa prikláňajú na stranu **Trumpa**. Medzi prvky, ktorých sa boja, patrí volanie po úplnom zrovnoprávnení menšín aj vo forme pozitívnej diskriminácie.

Kapitola Extremismus při obraně svobody hovorí o neochote sympatizantov **Trumpa** prijať realitu. Radšej médiá, ktoré informujú pravdivo, označia za mainstream a ignorujú ich. Autor tiež píše, že **Trump** prevzal vedúce postavenie v republikánskej strane proti vôli jeho establishmentu a od základov zmenil piliere, na ktorých stála od čias **Reagana**: silná pozícia USA vo svete presadzujúca slobodu; oslabenie vládnych zásahov do ekonomiky, spoľahnutie sa na voľnú ruku trhu; obrana tradičných spoločenských a rodinných hodnôt v morálnom svete.

Šiesta kapitola nesie názov Spirála mlčenia. V kapitole autor píše o dezinformáciách v médiách, ale aj o tom, že podpora na internete nemusí byť vždy transformovaná do reality. Autor tiež vyjadruje názor, že extrémistické strany sú na ústupe a klasický liberálny demokrati sú v defenzívnej situácii. Spomína tiež Trumpových voličov, ktorým nie je sympatický, ale sú znechutení z aktuálneho politického diania. Čo vyjadrujú autorove slová: „do toho chcu hodit bombu a Donald je po ruke.“ (s. 190) Popísané sú aj Trumpove excesy či vyjadrenia, ako napríklad: „Stále počúvam, ako mi ľudia hovoria: Donald ty máš tie najkrajšie ruky.“ (s. 194) Autor sa prostredníctvom takýchto vyjadrení snaží poukázať na sporné mentálne zdravie **Donalda Trumpa**.

Knihupectví city lights, San Francisco: Amerika radikálne tolerantní je názov poslednej kapitoly. Kapitola vykresľuje, ako americká tolerancia uľahčila **Trumpovi** cestu k zvoleniu za prezidenta. Profitoval z amerických vlastností ako: kult celebrit/hrdinov; nedostatok predsudkov; otvorenosť a snaha byť férovým ku každému.

Záverom autor konštatuje, že v každom z nás je kúsok **Trumpa**. Píše, že jeho víťazstvo je možné len v Spojených štátoch, čo je podmienené ich históriou aj súčasným smerovaním. Či sa stane prezidentom, alebo nie, nič to nemení na fakte, že je do vysokej miery odrazom politických nálad v krajine. Tiež hovorí o nevyhnutnosti udržania demokracie, lebo zatiaľ lepší politický systém nikto nevyňašiel.

Knihá Fenoméń Trump - Poslední vzpoura bílých mužů je písaná jazykom, ktorý žiadnym spôsobom neodrádza bežných čitateľov. Podľa nášho názoru sú však opisy rôznych udalostí slúžiace na dokreslenie argumentov až príliš rozsiahle. Autor mohol svoje myšlienky vyjadriť aj menším rozsahom textu bez ujmy na kvalite. V knihe autor uvádza množstvo vlastných spomienok a príkladov, či už zo Spojených štátov amerických alebo Európy, týkajúcich sa ústredného motívu knihy. Kniha neobsahuje tabuľky ani grafy. Ilustračne je doplnená obálkami časopisov v jednotlivých kapitolách, ktoré poukazujú na fakty prezentované v texte. Autor v knihe vyjadruje vlastný názor podporený faktami a skúsenosťami, čo zodpovedá forme, ktorú si zvolil - knižná esež (výzva k diskusii). Nakoniec treba spomenúť, že kniha obsahuje veľké množstvo informácií ohľadne posledných amerických volieb, americkej kultúry a takisto osoby **Donalda Trumpa** a ten, kto sa zaujíma o americký volebný systém, by knihu isto nemal prehliadnúť.